

Rapport

Diarienummer
100-6926-2014

Samlad tillsynsrapport

Ragunda kommun 2014

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Omslagsbilder

Döda Fallet i Ragunda kommun. Foto: mostphotos.se

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län
Februari 2015

Beställningsadress

Länsstyrelsen Jämtlands län
831 86 Östersund
Telefon 010-225 30 00

Ansvarig

Marina Wallén-Mattsson

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2015

Löpnummer

2015:1

Diarienummer

100-6926-2014

Publikationen kan laddas ner från Länsstyrelsens hemsida
www.lansstyrelsen.se/jamtland

Förord

Länsstyrelserna har ett omfattande tillsynsuppdrag. En väsentlig del av dessa uppdrag berör kommunerna och deras verksamhet.

Under 2014 har Länsstyrelsen gjort en samlad tillsyn i Ragunda kommun. Syftet är att få en mer samlad bedömning av de berörda verksamheterna i kommunen. Det är vår förhoppning att den är till nytta för kommunen och dess nämnder och förvaltningar.

För Länsstyrelsen är det mycket värdefullt att sammanställa tillsynsuppdraget. Vi hoppas också att dokumentet kan leda till bra diskussioner om arbetsmetoder, förbättringar och resursfrågor.

Jöran Hägglund, landshövding i Jämtlands län

Innehållsförteckning

Förord	3
Miljöskydd	5
Sammanfattning	5
Bakgrund	5
Allmänt	6
Tillsynsorganisation.....	6
Behovsutredning och förteckning av tillsynsobjekt.....	6
Resurser och kompetens	6
Tillsynsplan.....	7
Avgifter för myndighetens tillsyn	8
Sanktioner och överträdelser	8
Delegationsordning.....	8
Rättstillämpning	8
Miljökvalitetsmål och folkhälsomål	9
Tillsynsvägledning	9
Livsmedel	10
Sammanfattning.....	10
Syfte, metod och kriterier	11
Genomförande.....	12
Bedömning	13
Övrigt	16
Samhällsplanering och boende samt strandskydd	17
Sammanfattning.....	17
Bakgrund	17
Tillsyn över plan- och byggområdet	19
Tillsyn över strandskyddet.....	21
Krisberedskap	23
Länsstyrelsens sammanfattande bedömning.....	23
Bakgrund	23
Geografiskt områdesansvar	25
Utbildning och övning	25
Höjd beredskap	26
Alkohol- och tobakslagen	27
Länsstyrelsens beslut.....	27
Bakgrund till tillsynen.....	27
Länsstyrelsens handläggning.....	27
Redovisning av tillsynen.....	28
Länsstyrelsens bedömning	29
Naturvård.....	31
Länsstyrelsens sammanfattande bedömningar	31

Miljöskydd

Uppföljning och utvärdering av Ragunda kommuns operativa tillsyn enligt miljöbalken.

Sammanfattning

Kompetensen hos befintlig personal är mycket god. Kommunens förmåga att utveckla personalens kompetenser ska uppmärksammas positivt eftersom det ger goda grundförutsättningar för ett effektivt tillsynsarbete byggt på långtgående erfarenheter om de objekt som tillsynen utövas över.

Länsstyrelsen bedömer att kommunen utför ett gott arbete med fokus på förebyggande tillsyn.

Länsstyrelsen rekommenderar dock kommunen att inför nästa års verksamhetsplanering upprättar en treårig behovsutredning, som underställs nämnden för beslut. Länsstyrelsen bedömer därmed att kommunen inte på ett tillräckligt tydligt sätt uppfyller myndighetens åligganden enligt miljötillsynsförordningen (2011:13).

Bakgrund

Inom ramen för den regionala tillsynsvägledningen genomförde Länsstyrelsen, vid besök den 5 maj 2014, en uppföljning och utvärdering av Ragunda kommuns operativa tillsyn enligt miljöbalken.

Syftet med besöket och utvärderingen var att Länsstyrelsen skulle få en uppfattning om kommunen via miljötillsynen bidragit till att säkerställa syftet med miljöbalken. Utvärderingen var också ett led i att utveckla och främja tillsynsarbetet.

Länsstyrelsens utvärdering grundas på frågor kring administrativa underlag (behovsutredning, objektsregister, tillsynsplan), resurser, kompetens, beslutsordning för handläggning, avgiftsfinansiering, sanktioner och organisation. Bedömningsgrunder för utvärderingen finns i kommunallagen, förvaltningslagen, miljöbalken med dess förarbeten samt miljötillsynsförordningen.

Närvarande vid tillsynsbesöket

Ragunda kommun

Annika Eklund, ordförande, Bygg- och miljönämnden
Göran Hansson, tillförordnad avdelningschef, Bygg- och miljökontoret
Gunnel Sundqvist, miljö- och hälsoskyddsinspektör
Patrik Larsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ann Natanaelsson, assistent, Expedition

Länsstyrelsen Jämtlands län

Marina Wallén Mattsson, enhetschef Miljöskyddsenheten
Erika Holgersson, miljöskyddshandläggare
Gunbritt Nilsson, miljöskyddshandläggare

Allmänt

Kommunen har inte i någon större omfattning förändrat sin tillsyn efter miljötillsynsförordningens ikraftträdande.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen ser med tillfredsställelse på att den operativa tillsynen har prioriterats inom kommunen.

Tillsynsorganisation

Bygg- och miljönämnden har ansvar för verksamheten inom miljötillsynen och andra nämnder har ansvar för de verksamheter som är föremål för tillsyn av miljöförvaltningen. Förvaltningen är friställd från annan förvaltning och avdelningschefen är direkt underställd kommunchef.

Fördelarna med nuvarande organisation, enligt förvaltningen, är att risk för jäv minimeras samt att kopplingen mellan byggfrågor och miljöfrågor synliggörs. Nackdelen är att det blir en sårbar liten organisation.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen finner att kommunens organisation uppfyller kraven på oberoende i miljöbalken och kommunallagen. Det synes inte föreligga någon risk för jäv.

Behovsutredning och förteckning av tillsynsobjekt

Kommunen har en behovsutredning och förteckning av tillsynsobjekt. Behovsutredningen är inte treårig utan ettårig och omfattar samtliga verksamheter. Kommunen använder systemet MiljöReda.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen vill uppmana kommunen att upprätta en treårig behovsutredning som sedan underställs nämnden för beslut.

Resurser och kompetens

Totalt har kommunen budgeterat för tre tjänster avseende miljöskydd och hälsoskydd. Vid tidpunkten för besöket var 1,3 tjänst miljöskydd och 0,5 tjänst hälsoskydd tillsatta. Handläggarna är utbildade miljö- och hälsoskyddsinspektörer eller miljövetare med påbyggnad.

Kommunen avsätter cirka 20 000 kronor per anställd för personalens kompetensutveckling. Tidsbrist kan emellertid ibland resultera i att det inte är möjligt att delta i kompetensutveckling.

Kommunen har avtal om samverkan med annan kommun om resurser och kompetenser. Avtalet har emellertid inte nyttjats och något samarbete planeras inte för år 2015.

Länsstyrelsens bedömning

Miljöinspektörerna har bra grundutbildning och arbetslivserfarenhet. Kommunen har en kontinuitet av erfaren och kompetent personal.

Kommunen förklarade vid besöket anledningen till att samtliga tjänster inte var tillsatta. Vikarierande avdelningschef har ordinarie tjänst som inspektör men den är inte tillsatt med vikarie.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att upprätta kompetensutvecklingsplaner för sina anställda inom nu aktuellt område.

Tillsynsplan

Lokala hälsoskyddsföreskrifter finns framtagna, men de är ålderstigna. Vid tidpunkten för framtagande av hälsoskyddsföreskrifterna skulle dessa ha kungjorts i länets författningssamling. Föreskrifterna synes emellertid inte ha kungjorts där.

Tillsynsplan finns antagen, den utgör en del av en verksamhetsplan som även innehåller annat som nämnden ansvarar för. Vissa neddragningar på den planerade tillsynen just nu beroende på den aktuella situationen med tillgång till personella resurser. Bygg- och miljönämnden fattar beslut i fråga om tillsynsplanen. Uppföljningen sker normalt två till tre gånger per år vid delårsbokslut. Uppföljningen är mest koncentrerad till ekonomisk uppföljning.

Kommunen uppger att det är mer planerad tillsynsverksamhet än händelsestyrd. Den kommunala taxan ger möjlighet till ett mer förebyggande arbete. Inom alla delområden måste en prioritering ske för att söka vägar att utöva planerad operativ tillsyn. Detta sker i tillsynsplanen.

Förvaltningen upplever att sin tillsyn av kommunal verksamhet är till viss del beroende av vilken tillsyn som utförs och vad den omfattar. Risk finns för intressekonflikter och det kan vara svårt att vara objektiv i bedömningarna. Tillsynen bemöts olika beroende av lite olika faktorer men beror ofta av inställningen hos de tjänstemän som arbetar med den verksamhet som är föremål för tillsynen. De kommunala lokalerna har ofta ett eftersatt underhåll.

Kommunen utför den övertagna tillsynen med årliga tillsynsbesök enligt fastställd tillsynsplan. Förvaltningen deltar vid Länsstyrelsens tillsynsvägledningsträffar.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att bedriva ett aktivt förebyggande tillsynsarbete, inom både hälsoskydds- och miljöskyddsområdet.

Kommunen synes ha kontroll både på egen tillsyn samt övertagen tillsyn. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att arbeta för att i möjligaste mån planera den händelsestyrda tillsynen för att på så sätt ha en strategi för hanteringen av den händelsestyrda tillsynen.

Länsstyrelsen påpekar att kommunens hälsoskyddsföreskrifter är något ålderstigna och att behov kan finnas av översyn. Kommunen har uppgett att en praktikant tagit fram förslag till nya föreskrifter. Arbetet med dessa kommer att fortsätta under året.

Avgifter för myndighetens tillsyn

Kommunen beräknar att under 2014 ta in 515 000 kronor varav 470 000 kronor i fasta avgifter för miljöbalkstillsyn. Under 2013 tog kommunen in 564 400 kronor i avgifter (cirka 500 000 kronor i fasta avgifter och resterande i rörliga avgifter). Kostnadstäckningen är cirka 20–30 procent. Det finns behov av att se över taxan.

Kommunen använder Kommunförbundets taxemodell och planer finns på att revidera taxan inför verksamhetsåret 2015. Vid revideringen har kommunen för avsikt att införa fast avgift för tillsyn av hälsoskydd.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar att kostnadstäckningen är väldigt låg. Kommunen bör arbeta för en ökning av kostnadstäckningsgraden.

Sanktioner och överträdelser

Ragunda kommun överlämnade tre-fyra ärenden totalt under åren 2011–2013 till åklagare/polismyndighet. Ärendena avsåg avfall, köldmedia och animaliskt avfall.

Kommunen har under åren 2011–2013 fattat ett beslut om sanktionsavgift. Avseende kommunens bedömning och beslut att avstå från att utdöma sanktionsavgift så dokumenteras detta i det enskilda ärendet.

Länsstyrelsens bedömning

Det är viktigt att kommunen fortsätter sin dokumentation av dess beslut att inte ta ut någon sanktionsavgift. Det är ett ställningstagande som kommunen gör, och för att korrekt följa upp ärenden och även för att undvika dubbelbedömning så krävs dokumentation.

Delegationsordning

Kommunen har en fastställd delegationsordning senast reviderad april 2008, den revideras vid behov. Av delegationsordningen framgår vem som har befogenhet att ta vissa beslut och när nämnden ska fatta beslut. En genomgång av delegationsordningen är planerad under hösten.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen finner att delegationsordningen är aktuell och innehåller bestämmelser för de flesta olika situationer som kan uppstå inklusive akuta situationer. Det kan emellertid finnas fog för en översyn.

Rättstillämpning

Kommunen har god ordning på diarieföring av inkommande ärenden genom sitt diariesystem. Handlingar inkomna före 1974 har emellertid viss oordning. Dessa ligger i olika kartonger. Myndighetsförelägganden och beslut kommuniceras av handläggarna själva i enlighet med kraven i förvaltningslagen. Förvaltningen har registrator som registrerar ärenden men resurser tas till viss del från tillsynen för att sköta arkiv och administration. Samtliga handlingar scannas in och läggs in i det digitala handläggarstödet.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen vill rekommendera kommunen att regelbundet ta del av kraven i kommunallagen, förvaltningslagen och viteslagen med flera förvaltningsrättsliga lagar vilka ur rättsäkerhetssynpunkt är viktiga lagstiftningar för en myndighet att hålla sig ajour med. Länsstyrelsen anser att all personal och även nämndens ledamöter bör ha goda förvaltningsmässiga kunskaper.

Miljökvalitetsmål och folkhälsomål

Miljökvalitetsmålen kommer att analyseras och arbetas in i behovsutredning under hösten. Det pågår även ett arbete med översyn av kommunens översiktsplan.

Miljökvalitetsmålen och folkhälsomålen används till viss del av kommunen i tillsynen där målen är relevanta samt hänvisas till i yttranden som avges av förvaltningen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen noterar att de nationella och regionala miljökvalitetsmålen kan anses ha viss påverkan i kommunen.

Tillsynsvägledning

Kommunen önskar mer tillsynsvägledning inom enskilda avlopp och allmänt om miljöskydd, vattendirektiv.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen tar till sig de synpunkter som framkommit och tar med dem inför planering av framtida tillsynsvägledning. I Länsstyrelsens regleringsbrev för år 2014 finns uppdrag om att utveckla tillsynsvägledningen inom enskilda avlopp.

Livsmedel

Uppföljande revision av Ragunda kommuns livsmedelskontroll.

Länsstyrelsen genomförde den 9 juni 2014 en revision av Ragunda kommuns livsmedelskontroll. Rapporten visar resultatet från revisionen.

Sammanfattning

Revisionen företogs huvudsakligen som en uppföljning av de brister som konstaterats vid Länsstyrelsens förra revision 2010 (diarienummer 281-367-2010), samt Livsmedelsverkets revision 2013 inom dricksvattenområdet (diarienummer 666/2013, saknummer 4.3.2).

Kommunen har aktivt verkat för att åtgärda bristerna och det är tydligt att ett steg framåt har tagits och att vissa avvikelser nu släckts. Den brist på dokumenterade rutiner för att säkerställa en ändamålsenlig, förebyggande och riskbaserad livsmedelskontroll som förelåg 2010 befanns nu åtgärdad. De logistiska problem som tidigare angavs som orsak till bristande provtagning var också lösta.

Vid Livsmedelsverkets revision 2013 framkom att årlig kontrollavgift för icke-kommunala dricksvattenanläggningar inte debiterades. Vidare hade kontroll på dricksvattenanläggningar generellt inte utförts. Dessa båda brister var nu åtgärdade. Alla kommunala dricksvattenanläggningar har fått kontroll och de icke-kommunala anläggningarna har fått ett första besök. Ytterligare kontroller är planerade för hösten 2014.

Kontrollmyndigheten uppfyller i stort lagstiftningens krav på offentlig kontroll, dock kunde Länsstyrelsen notera sex stycken avvikelser.

Myndigheten kan fortfarande inte visa att tillräckliga personella resurser finns att tillgå för sitt kontrolluppdrag. I sammanhanget noterades även att uppföljning av verksamheten endast sker en gång per år. Det finns också brister i rapporteringen av kontrollresultat i form av otydligt formulerade kontrollrapporter, där det inte med tydlighet framgår vad som noterats som brist, vilka krav i livsmedelslagstiftningen som inte är uppfyllda, vad företagaren förväntas rätta och vid vilken tidpunkt bristen ska vara åtgärdad.

Länsstyrelsen ser särskilt allvarligt på den avvikelse som noterats i förhållande till brister i tillgång till information om kontrollverksamheten och dess effektivitet. Verifikation på att uppföljning av kontroller med brister skett, saknades i vissa fall.

Länsstyrelsen ger Ragunda kommuns bygg- och miljönämnd följande rekommendationer:

- » Inför tätare verksamhetsuppföljning med specifika indikatorer för kontrollens effektivitet och ändamålsenlighet så att behovsutredningen kan underbyggas.
- » Se till att uppföljning av brister sker och att uppföljningen dokumenteras.
- » Ta ut avgift för extra offentlig kontroll.

- » Formulera tydligare kontrollrapporter. Vägledning finns i Livsmedelsverkets Vägledning till kontrollmyndigheter – Offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar, avsnitt 9.4.2.
- » Utarbeta en beredskapsplan.

Länsstyrelsen kommer att göra en uppföljning av att avvikelserna är åtgärdade vid nästa revision av kommunen.

Yttrande

Ni har haft möjlighet att mailledes yttra er om uppgifterna i rapporten, det vill säga felaktigheter som har rättats till.

Syfte, metod och kriterier

Syftet med kommunrevisioner är att granska och utvärdera om kontrollmyndighetens planerade verksamhet och det praktiska genomförandet resulterar i att målen i förordning (EG) nr 882/2004¹ uppfylls. Offentlig kontroll ska genomföras regelbundet och så ofta som det är lämpligt. Den ska vara riskbaserad, ändamålsenlig, rättsäker och ge effekt. Effekten ska vara säkra och korrekt märkta livsmedel.

Vid en revision bedöms om kontrollmyndigheten upptäcker avvikelser och ser till att de åtgärdas, samt om förutsättningarna för detta finns.

Revisioner genomförs även för att ständigt förbättra livsmedelskontrollen.

Revisionerna utförs med stöd av artikel 4.6 i förordning (EG) nr 882/2004, samt i enlighet med Kommissionens beslut 2006/677/EG om fastställande av riktlinjer avseende kriterierna för utförande av revisioner.

Tre huvudfrågor besvaras vid revisionen:

1. Finns en planerad verksamhet (planer, instruktioner, etcetera)?
2. Följs planen (hur utförs det praktiska arbete och vad ger det för resultat)?
3. Är den planerade verksamheten och resultatet ändamålsenlig för att uppfylla kraven?

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd, se www.livsmedelsverket.se

Närvarande vid tillsynsbesöket

Ragunda kommun

Göran Hansson, tillförordnad bygg- och miljöchef

Gunnel Sundqvist, livsmedels- och hälsoskyddsinspektör

Patrik Larsson, miljöskyddsinspektör

Erika Lindström, miljöskyddsinspektör

Ann Natanaelsson, assistent

Länsstyrelsen Jämtlands län

Lena Råghall, handläggare

Johan Olsson, länsveterinär

Genomförande

Revisionen bestod av intervjuer, diskussioner och dokumentgranskning på myndigheten.

Revisionen företogs huvudsakligen som en uppföljning av de brister som konstaterats vid Länsstyrelsens förra revision 2010 (diarienummer 281-367-2010), samt Livsmedelsverkets revision 2013 inom dricksvattenområdet (diarienummer 666/2013, saknummer 4.3.2).

Vid revisionen granskades huvudsakligen följande områden:

- » Mål för den offentliga kontrollen
- » Organisation
 - Ledning och ansvarfördelning, samt samordning
- » Befogenheter och resurser
 - Befogenheter
 - Kontrollpersonal
 - Kompetens och utbildning
 - Utrustning
 - Finansiering
- » Utförande av kontrollen
 - Registrering och godkännande av livsmedelsanläggningar, anläggningsförteckning
 - Riskbaserad kontroll – prioritering inom kontrollen
 - Rutiner för utförande av kontroll (inklusive enhetlighet)
 - Provtagning och analys
 - Rapportering av kontrollresultat (kontrollrapport)
 - Öppenhet i kontrollen
- » Sanktioner vid bristande efterlevnad
- » Uppföljning och revision
 - Uppföljning
 - Revisioner
- » Beredskap

Under det inledande mötet fick Länsstyrelsen en kort presentation av er verksamhet med fokus på den offentliga kontrollen inom livsmedelsområdet, till exempel organisation, antal anläggningar, personalresurser och mål med

kontrollen. Information, såsom kontrollplan, behovsutredning, kontrollobjektslista, delegationsordning och nämndens reglemente hade Länsstyrelsen dessutom i god tid innan revisionen fått ta del av. Ytterligare dokument granskades på plats eller har i efterhand begärts in. Under det avslutande mötet presenterade Länsstyrelsen ett preliminärt resultat av revisionen.

Ansvarig för livsmedelskontrollen är bygg- och miljönämnden. I kommunen finns 73 kontrollobjekt fördelade på olika riskklasser. Bygg- och miljönämnden har som mål att kontrollen ska utföras enligt fastställd plan och kontrolltid samt att alla anläggningar erhåller en regelbunden kontroll baserad på risk och erfarenhet.

I sammanställningen av objekt (med uppgifter om riskklass, antal planerade årliga kontrolltimmar och senast utförda kontroll) ses att myndigheten planerat att utföra 217 planerade kontrolltimmar under 2013. I behovsutredningen för 2014 finns för livsmedelskontrollen 235 timmar och för utförande av extra offentlig kontroll 10 timmar avsatta. Livsmedelsområdet som helhet har 523 timmar att tillgå 2014.

Bedömning

Bygg- och miljönämnden är ansvarig för att kraven i lagstiftningen är uppfyllda. Lagstiftningen som har använts som underlag och i vissa fall som bedömningsstöd vid revisionen lämnades i bilagan till *Meddelande om revision av kommunal livsmedelskontroll*.

Avvikelse, det vill säga bristande efterlevnad av lagstiftningen, grundas på iakttagelser. Antalet avvikelser och kommentarer är inte ett mått på myndighetens status. Ytterligare avvikelser kan förekomma.

Avvikelse beskrivs under respektive revisionsområde nedan. En kommentar ges till avvikelsen eller till annat angående revisionsområdet. Det är bara revisionsområden där avvikelse noterats eller där en kommentar anges som nämns nedan.

Kontrollpersonal

Artikel 4.2 c i förordning (EG) nr 882/2004

Avvikelse nr. 1

MYNDIGHETEN HAR INTE TILLGÅNG TILL TILLRÄCKLIGT MED PERSONAL

Bedömningen baseras på följande iakttagelse:

- a) Måluppfyllningsgraden för antalet kontrolltimmar var 85 procent för 2013.
- b) Extra offentlig kontroll debiteras inte företagaren, utan tiden dras från den normala kontrollverksamheten.
- c) Extra offentlig kontroll kunde inte alltid verifieras.

KOMMENTARER

Länsstyrelsen anser att kontrollpersonalen är väl kvalificerad och att en fullgod kompetensutvecklingsplan finns. Att myndigheten inte utfört alla planerade kontrolltimmar år 2013 (i ett treårigt kontrollprogram) bildar inte grund för en avvikelse i sig. Kontrolltid för anläggningarna kan flyttas helt eller delvist mellan olika år.

Däremot är det Länsstyrelsens uppfattning att ett visst mörkertal föreligger gällande måluppfyllningsgraden, eftersom extra offentlig kontroll tas ur den redan fastställda potten kontrolltid för varje företagare, samt att tiden avsatt för extra offentlig kontroll i behovsutredningen begränsar sig till tio timmar. Det var heller inte verifierbart att extra offentlig kontroll alltid utfördes. Sammantaget får detta Länsstyrelsen att tro att tillräckliga resurser inte finns fördelade till livsmedelskontrollen.

Finansiering

Artikel 26, 27 och 27.9, och bilaga VI till förordning (EG) nr 882/2004

Avvikelse nr. 2

AVGIFT FÖR EXTRA OFFENTLIG KONTROLL DEBITERAS INTE

Bedömningen baseras på följande iakttagelse:

- a) Den extra offentliga kontrollen dras från redan fastställd tid för den normala kontrollverksamheten.

KOMMENTARER

Enligt Livsmedelsverkets Vägledning till kontrollmyndigheter – Planering av offentlig livsmedelskontroll, avsnitt 8.1.3.1, samt artikel 28 i förordning (EG) nr 882/2004 ska företagaren stå för alla kostnader som den extra offentliga kontrollen ger upphov till (debiteras).

Rapportering av kontrollresultat

Artikel 9 i förordning (EG) nr 882/2004

Avvikelse nr. 3

BRISTANDE TYDLIGHET I KONTROLLRAPPORTERNA

Bedömningen baseras på följande iakttagelse:

- a) Kontrollrapporterna innehöll en lång textmassa med otydliga formuleringar.
- b) Det framgick inte tydligt vad som hade noterats som brist, eller vilka åtgärder den berörde företagaren behövde vidta.

- c) Ingen information om när och hur uppföljning kommer ske kunde finnas.
- d) Det framgick inte vilka krav i livsmedelslagstiftningen som företagaren i förekommande fall inte uppfyllde.

KOMMENTARER

Det var svårt att utläsa i rapporterna vad som egentligen utgjorde bristande efterlevnad och när uppföljning av kontrollen skulle komma att ske. Det fanns inte heller någon notering om vad livsmedelsföretagaren frivilligt hade åtagit sig att åtgärda. Hänvisningar till relevanta krav i livsmedelslagstiftningen saknades genomgående.

Ragunda kommun har efter revisionen skickat ett nytt förslag till mall för kontrollrapport som bedöms mer lämpligt. Vägledning till vad en kontrollrapport ska innehålla finns i avsnitt 9.4.2 i Livsmedelsverkets *Vägledning till kontrollmyndigheter – Offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar*.

Öppenhet i kontrollen

Artikel 7 i förordning (EG) nr 882/2004

Avvikelse nr. 4

BRISTER I TILLGÅNG TILL INFORMATION OM KONTROLLVERKSAMHETEN OCH DESS EFFEKTIVITET

Bedömningen baseras på följande iakttagelse:

- a) Noteringar om uppföljning saknades i vissa fall.

KOMMENTARER

Vid genomgång av myndighetens diarium kunde konstateras att det ibland inte kunde verifieras att uppföljning av kontroller med brister skett. Dokumentation saknades, vilket försvårar möjligheten att bedöma kontrollens effektivitet.

Uppföljning

Artikel 4.2 a och 8.3 i förordning (EG) nr 882/2004

Avvikelse nr. 5

MYNDIGHETEN SAKNAR EN MÅLUPPFÖLJNING

Bedömningen baseras på följande iakttagelse:

- a) Ingen strukturerad verksamhetsuppföljning kunde framvisas.

KOMMENTARER

Länsstyrelsen fick upplysning om att verksamheten redovisas till nämnden en gång om år, men det saknades information om vilka indikatorer som går igenom. Avstämningen mot planerad aktivitet var bristfällig. Om nämnden saknar intresse för frågorna kan arbetet med uppföljningen delegeras nedåt i organisationen, men ansvaret för att arbetet fungerar kan inte delegeras bort. En tätare verksamhetsuppföljning kan införas.

Beredskap

Artikel 4.2 f och 13 i förordning (EG) nr 882/2004

Avvikelse nr. 6

KONTROLLMYNDIGHETEN SAKNAR EN ÄNDAMÅLSENLIG BEREDSKAPSPLAN SOM OMFATTAR BÅDE LIVSMEDEL OCH DRICKSVATTEN

Bedömningen baseras på följande iakttagelse:

- a) En beredskapsplan kunde inte framvisas.

KOMMENTARER

En beredskapsplan bör innehålla tydliga instruktioner för hur olika typer av allvarliga och extraordinära händelser inom livsmedels- och dricksvattenområdet ska hanteras. En sådan plan inkluderar beskrivning av organisation, ansvarsfördelning, befogenheter, vem som är beslutsfattare, hur samordning med övriga berörda myndighetens ska ske, samt kontaktlistor. Det är ingen nackdel om beredskapsplanen för livsmedel och dricksvatten är en del av myndighetens övergripande krishanteringsplan.

Länsstyrelsen fick under revisionsförloppet information om att en beredskapsplan är under utarbetande.

Övrigt

Det var olyckligt att den politiska nämnd som utgör kontrollmyndigheten och som har mandat att besluta om resurser, delegationsordning, timtaxa, etcetera inte fanns representerad vid revisionen. Det är den politiska nämnden som ansvarar för att arbetet fungerar.

Samhällsplanering och boende samt strandskydd

Länsstyrelsens tillsyn över kommunens tillämpning av plan- och bygglagen, PBL (2010:900), plan- och byggförordningen, PBF (2011:338) och strandskydd (miljöbalken, MB).

Närvarande vid tillsynsbesöket

Ragunda kommun

Roger Östlund, vice ordförande, Bygg- och miljönämnden

Thomas Fryklund, GIS

Ulf Alexandersson, stadsarkitekt

Göran Hansson, tillförordnad bygg- och miljöchef

Annica Eklund, ordförande, Bygg- och miljönämnden

Susanne Lindström, byggnadsingenjör

Ann Natanaelsson, assistent

Jesper Stålmarm, byggnadsingenjör

Länsstyrelsen Jämtlands län

Magnus Agnemo, samhällsplanerare

Massimo Cati, arkitekt

Tora Landgren, samhällsplanerare

Solveig Heikki, samhällsplanerare

Linnea Skog, bebyggelseantikvarie

Tillsynen över PBL, PBF och MB i tillämpliga delar (strandskydd) har skett inom ramen för den samlade tillsyn som Länsstyrelsen genomfört i kommunen under året.

Sammanfattning

Enligt Länsstyrelsens bedömning finns i kommunen kompetens och resurser inom de områden som omfattas av tillsynen. Mot bakgrund av den byggverksamhet som finns i kommunen bedömer Länsstyrelsen att kommunen uppfyller samhällskraven.

Byggnadsnämndens tillsyn över byggväsendet har under 2014 varit framför allt händelsestyrd. Tid för tillsyn finns avsatt i en verksamhetsplan som Länsstyrelsen betraktar som en behovsutredning. Kommunen bör utifrån verksamhetsplanen ta fram en tillsynsplan.

Bakgrund

Tillsyn och tillsynsvägledning enligt plan och bygglagen, PBL (2010:900) och plan och byggförordningen, PBF (2011:338)

Länsstyrelsen ska enligt 11 kap PBL utöva tillsyn över kommunerna samt även enligt 8 kap PBF ge tillsynsvägledning när det gäller kommunernas tillsyn enligt PBL. Länsstyrelsens tillsyn innebär en självständig granskning för att kontrollera om kommunen uppfyller kraven enligt PBL och vid behov besluta om åtgärder som syftar till att åstadkomma rättelser.

Länsstyrelsen ska vid tillsynen överpröva kommunens beslut enligt 11 kap 10 § PBL om kommunens beslut kan antas innebära att:

- » riksintresse inte tillgodosetts
- » användningen av mark- och vatten som angår flera kommuner inte samordnats på ett lämpligt sätt
- » miljökvalitetsnorm inte följts
- » strandskyddet upphävts oriktigt
- » bebyggelse blir olämplig med hänsyn till hälsa och säkerhet eller risker för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen kan även enligt 11 kap 12 § PBL besluta att alla lov och förhandsbesked inom ett geografiskt område ska kunna överprövas av Länsstyrelsen, om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning enligt 8 kap 14 § PBF till kommunerna genom att:

- » ge byggnadsnämnderna råd och stöd i nämndernas tillsynsarbete
- » följa upp och utvärdera nämndernas tillsynsarbete
- » lämna uppgifter till Boverket om länsstyrelsernas tillsynsvägledning och utveckling av nämndernas tillsynsarbete.

Boverket och länsstyrelserna ska enligt 8 kap 16 § PBF ha en plan för sin tillsynsvägledning. Underlag för länsstyrelsens tillsynsvägledning kan vara:

- » omfattningen av byggnadsnämndernas tillsyn och förhållandet mellan egeninitierad tillsyn och tillsyn efter anmälan
- » hur tillsynsarbetet är organiserat
- » om nämnderna har någon tillsynsplan eller tillsynsarbetet ingår i något annat styrdokument
- » om det är några bestämmelser eller krav som nämnden särskilt följer upp och om det är något som har låg prioritet
- » hur nämnden väljer vilka objekt som ska tillsynas och vad tillsynen ska omfattas
- » önskemål om Länsstyrelsens vägledning, innehåll och utformning.

Av propositionen till ny plan- och bygglag (2010:900) framgår att länsstyrelserna, tillsammans med Boverket, ska utveckla och förbättra sitt arbete med uppföljning av att kommunens tillämpning av PBL så att den blir korrekt, effektiv och enhetlig.

Länsstyrelsen behöver förmedla kunskap, ge råd och följa upp hur byggnadsnämnden tillämpar PBL både vid lovgivning, förhandsbesked, under byggsamrådsskedet och vid tillsyn så att en följsamhet mot regelsystemet underlättas. I detta ligger att Länsstyrelsen behöver hålla sig informerad om utvecklingen av byggandet i länet.

Länsstyrelsen har tagit fram en enkät som sedan har använts som underlag för tillsynen. Enkäten behandlar lovhandläggningen och byggnadsnämndens efterhandsgranskande tillsyn, planhantering samt tillsyn över strandskydd.

Uppgifterna som redovisas i enkäten berör ärenden som kommit in under perioden 1 januari 2014 – 31 oktober 2014.

I år har tillsynsunderlaget kompletterats med särskilda frågor för att lyfta hur kommunen arbetar med kulturmiljöer i tillämpningen av plan- och bygglagen.

Tillsyn enligt miljöbalken, MB (1998:808), strandskydd

Länsstyrelsen är en av de myndigheter som enligt 26 kap 3 § miljöbalken, MB (1998:808) ska ha tillsyn över att syftet med MB och de föreskrifter som meddelats med stöd av balken säkerställs.

Tillsynen inom MB:s område har koncentrerats till strandskyddet utifrån de nya strandskyddsreglerna som trädde ikraft den 1 juli 2009 respektive 1 februari 2010 enligt 7 kap 18 § MB.

Enligt strandskyddsbestämmelserna innebär Länsstyrelsens tillsyn en granskning av kommunens dispenshantering för att kontrollera att dispens från strandskyddet ges i linje med gällande bestämmelser och vid behov besluta om åtgärder.

Enligt 19 kap 3a § MB ska Länsstyrelsen pröva en kommuns beslut att ge dispens från bestämmelserna i 7 kap. 15 §, om det finns skäl att anta att:

1. det inte finns förutsättningar för dispens, eller
2. en brist i ärendets handläggning kan ha haft betydelse för utgången i ärendet.

Länsstyrelsen ska inom tre veckor från den dag då kommunens beslut kom in till Länsstyrelsen ta ställning till om det finns något sådant prövningsskäl som anges i första stycket och besluta i frågan om en prövning ska ske eller inte. Länsstyrelsens beslut får inte överklagas.

Länsstyrelsen ska upphäva dispensbeslutet, om under prövningen man kommer fram att det inte finns förutsättningar för dispens.

Länsstyrelsen har även tillsyn vad gäller upphävande av strandskydd inom detaljplaner enligt 11 kap 10 § PBL, där strandskyddet pekats ut som en av överprövningsgrunderna. Länsstyrelsen kan upphäva kommunens beslut att anta en detaljplan om beslutet kan antas innebära att strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser (se ovan, under tillsyn enligt PBL).

Tillsyn över kommunens hantering av strandskyddsdispenser ska bidra till en bättre och mer enhetlig efterlevelse av strandskyddsbestämmelserna. Länsstyrelsens tillsyn över kommunens tillämpning av strandskyddslagstiftningen grundar sig på Länsstyrelsens egen statistik över kommunens beslut om strandskyddsdispens under 2014 (utöver kommunens svar på ovan nämnd enkät).

Tillsyn över plan- och byggområdet

Förutsättningar

Plan- och byggfrågorna är organiserade inom kommunens bygg- och miljökontor. Berörd nämnd är bygg- och miljönämnden. Inom resursområdet

byggande avsätter kommunen fyra tjänster, delade mellan olika tjänstemän. Två byggnadsingenjörer, en assistent samt en person som arbetar med GIS och MBK (mätning, beräkning, kartering). För planering finns en stadsarkitekt på konsult basis vid behov.

Planer

Beslut om revidering av översiktsplanen har tagits i kommunstyrelsen. Det tematiska tillägget till översiktsplanen för vindkraft ska ses över eftersom tillägget har blivit delvis inaktuellt, fast det inte är äldre än 2009. Detta på grund av att vindkraftverk blir högre och att vissa intressanta områden inte är direkt utpekade som lämpliga för större etableringar i det gällande tillägget.

Ingen detaljplan har antagits inom kommunen det senaste året och kommunen ser inte ett stort behov av att upprätta nya detaljplaner i en närmare framtid. Kommunen anser dock att det är viktigt att se över de äldre detaljplanerna och uppdatera dem. Översyn har inte än initierats eftersom det är svårt att motivera finansiering för det. Process att upprätta två detaljplaner har påbörjats (Mörtsjön och Bispgården).

Mellankommunal samverkan har organiserats framför allt i ärenden rörande vindkraftsetableringar.

Arbete med framtagande av ett kulturmiljöprogram är påbörjat.

Byggande

Tillsynen över byggandet har koncentrerats till bygglovshantering, tillgång till olika kompetenser samt bygg- och miljönämndens tillsyn.

Till Ragunda kommun har det kommit in 52 lovärenden under ovannämnda period (bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked) och alla har beviljats.

Vad gäller tillgång till olika kompetenser så har Ragunda kommun tillgång till byggnadsteknisk kompetens. Vidare har man tillgång till jurist via SKL och kontakt med Jamtli i Östersund vad gäller rådgivning i antikvariska frågor.

Ragunda kommun anser att behovet av certifierade kontrollansvariga för kontroll av byggherrens genomförande uppfylls i dag men anser att det finns utrymme för fler. Arbetsplatsbesök enligt kraven i PBL har genomförts där man har bestämt detta i det tekniska samrådet.

Tillsyn enligt PBL har utförts efter behov och anmälan. En formellt antagen tillsynsplan finns inte men kommunen har avsatt tid för tillsynen i verksamhetsplaneringen. I verksamhetsplanen för bygg- och planverksamheten, trafik och bostadsanpassning för 2014 finns tid bland annat avsatt för obligatorisk ventilationskontroll (OVK) och tillsyn för hissar.

Under 2014 har fem egeninitierade beslut om föreläggande utfärdats enligt 11 kap PBL och två beslut tagits om byggsanktionsavgift.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt Länsstyrelsens bedömning säkerställer kommunen en rättssäker hantering av plan- och byggfrågor enligt PBL mot bakgrund av den begränsade omfattningen av byggverksamheten som sker inom kommunen. Länsstyrelsen bedömer att det inom kommunen finns den kunskap och kompetens (direkt eller indirekt tillgänglig) som krävs inom de områden som omfattas av tillsynen.

Det är positivt att det i verksamhetsplanen avsätts tid för tillsynens olika delar. Länsstyrelsen betraktar dock verksamhetsplanen som en behovsutredning eftersom planen inte säkerställer de nödvändiga resurser som tillsynen kräver. Verksamhetsplanen kan användas som underlag för en eventuell tillsynsplan.

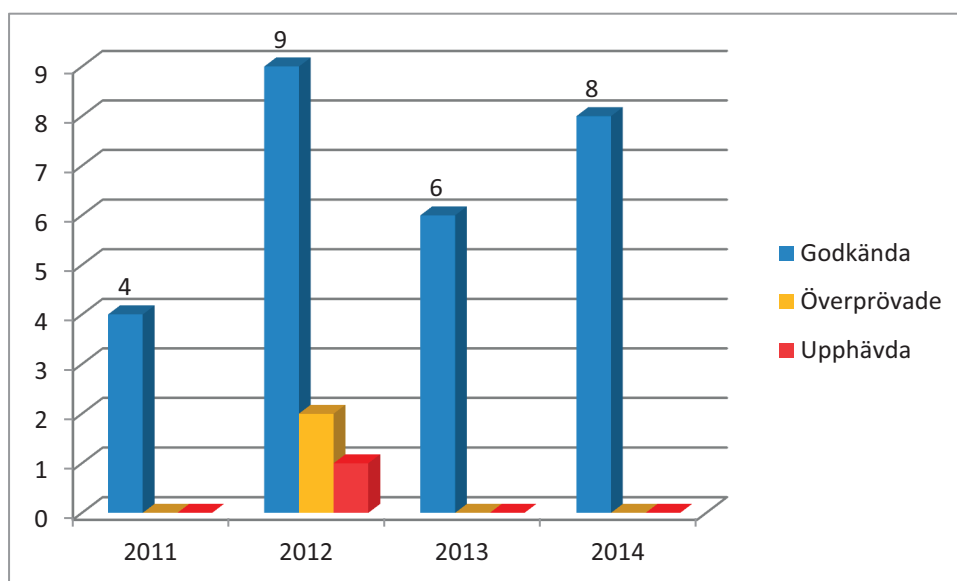
Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen arbetar med att ta fram ett kulturmiljöprogram. För att programmet ska fungera som underlag till översiktsplaner och detaljplaner bör det redogöra för hur kommunens kulturhistoriskt värdefulla miljöer ska hanteras, bevaras och utvecklas. Om det enbart är en uppräkningsplan fungerar det inte som ett planeringsunderlag. Det är därför viktigt att handläggare inom samhällsplaneringen deltar i framtagandet av programmet.

Tillsyn över strandskyddet

Under 2014 har kommunen hittills beviljat åtta dispenser från strandskyddet. Inga av dem har överprövats eller upphävts av Länsstyrelsen.

De viktigaste frågorna/problemen med handläggning av strandskyddsärenden har enligt kommunen varit att uppfylla dispensvillkoren samt att beakta översvämningsrisker vid områden inom 1 000 års flöde.

De senaste tre åren har antal dispenser varit mer eller mindre konstant. Vissa godkända dispenser berör åtgärder inom utpekade LIS-områden. Antal dispenser bekräftar dock kommunens uppfattning att den antagna LIS-planen inte ännu har haft den önskade effekten angående ökad bebyggelse i de utpekade områdena.

Figur 1. Strandskyddsdispenser inom Ragunda kommun, 2011–2014 (jan–okt 2014).

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att kommunen handlägger dispenser på ett tillfredsställande sätt och att beslutsdokument generellt innehåller det underlag som behövs samt att dispenser är motiverade på ett tydligt sätt.

Länsstyrelsen kommer att fortsätta arbetet med information och erfarenhetsutbyte i frågan gentemot länets kommuner genom dialog i samband med kommunbesök eller med inriktade insatser, till exempel seminarier/dialogmöte. På det sättet skapas förutsättningar för en mer enhetlig handläggning av strandskyddsdispenser.

Länsstyrelsen vill även lämna några generella anvisningar som kan vara till hjälp för kommunens kommande handläggning.

Många ansökningar av strandskyddsdispens kommer in inför och under sommartiden. Länsstyrelsen betonar vikten i att säkerställa handlägningsrutiner även när bemanningen är begränsad på Grund av semester för att garantera en korrekt tillämpning av strandskyddsbestämmelser. Det är viktigt att kommunens beslut att bevilja dispens från strandskydd skickas skyndsamt till Länsstyrelsen för granskning och att det i kommunens beslut står tydligt att åtgärden kan påbörjas tidigast tre veckor efter att Länsstyrelsen fått in handlingarna.

Krisberedskap

Uppföljning och utvärdering av Ragunda kommuns krisförberedelser enligt lagen om kommuner och landstings uppgifter inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen arbetar målmedvetet och strukturerat med krisberedskapsfrågorna, bland annat installeras reservkraft i kommunhuset och Rakel införs i några av de kommunala verksamheterna.

Efter utförd uppföljning konstaterar Länsstyrelsen att kommunen under det gångna året har nyttjat den statliga ersättningen på ett riktigt sätt. De förbättringsområden som Länsstyrelsen ser behov av är:

- » att utveckla (formalisera) den privat/offentliga samverkan. Som är viktig för att kommunen ska kunna uppfylla sitt geografiska områdesansvar
- » att fortsätta arbetet med att utveckla sin risk- och sårbarhetsanalys i avseende kritiska beroenden och att ta med icke kommunal samhällsviktig verksamhet i analysen.

Bakgrund

Länsstyrelsen genomförde den 9 april 2014 uppföljning över Ragunda kommuns arbete inom krisberedskapsområdet (LEH).

Syftet med besöket var att följa upp kommunens krisberedskap och krisförberedelser enligt lag (2006:544) om kommuner och landstings uppgifter inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH, samt göra en bedömning huruvida kommunen nyttjat den statlig ersättning, som utgår för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544), på ett riktigt sätt.

Närvarande vid tillsynsbesöket

Ragunda kommun

Anna Forsberg, säkerhetssamordnare,

Terese Bengard, kommunalråd

Gun Fahlander, kommunchef

Amanda Bengtsson, praktikant

Emma Lysén, praktikant

Länsstyrelsen Jämtlands län

Björn Oskarsson, beredskapshandläggare

Staffan Edler, försvarsdirektör

Anteckningar förda vid uppföljningsbesöket

Uppföljningen skedde i form av en diskussion hur kommunen arbetar med de uppgifter de skall utföra enligt LEH.

Inledning

Björn inledde med att informera om kommunernas krisberedskap enligt lag (2006:544) om kommuner och landstings uppgifter inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, LEH, och vad en extra ordinär händelse är samt vad kommunen ska göra enligt lagen.

Björn informerade om Länsstyrelsens uppdrag (förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion 54 §5) att följa upp kommunernas tillämpning av lagen (2006:544). Informerade även att uppföljningen likaså handlade om den statlig ersättning som utgår för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544).

Allmänt

Säkerhetssamordnaren arbetar 50 procent med krisberedskap.

Säkerhetssamordnaren är organisatoriskt placerad vid utvecklingsavdelningen, direkt underställd kommunchefen.

Uppföljningen skedde i form av en diskussion hur kommunen arbetar med de uppgifter de skall utföra enligt LEH och överenskommelsen om kommunernas krisberedskap som slutits mellan SKL och MSB. Länsstyrelsen har en god bild av kommunens krisberedskap genom de två skriftliga uppföljningar som sker årligen, dels genom MSB:s uppföljningsenkät och dels genom den RSA-uppföljning som kommunen skall skicka in till Länsstyrelsen i september varje år.

Diskussionen utgick i princip utifrån ordningen hur kommunernas uppgifter beskrivs i överenskommelsen, som är:

- » risk- och sårbarhetsanalyser
- » planering
- » geografiskt områdesansvar
- » utbildning och övning
- » rapportering
- » höjd beredskap.

Risk- och sårbarhetsanalyser, RSA

Björn informerade kort om att kommunen i sin RSA ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. 2011 skickade kommunen in sin nuvarande RSA till Länsstyrelsen.

RSA:n följer i princip MSB:s föreskrifter. Stora delar av vad som är kapitel 4 ligger under kapitel 2. Det som saknas är skrivningar om kritiska beroenden och något om icke kommunala samhällsviktiga verksamheter. Sårbarheterna kan utvecklas och förtydligas. Sårbarheterna går att utläsa i de beskrivna åtgärdsbehoven. Den kommunala förmågebedömning är bra.

En diskussion om vad staten (MSB) vill ha ut av RSA:erna fördes. Länsstyrelsen informerade om att det kommer nya föreskrifter avseende RSA:erna och att kommunen inte bör påbörja något direkt RSA-arbete innan föreskrifterna är klara.

En allmän diskussion fördes om avtal av olika slag. Kommunen har till exempel inget avtal om diesel ännu. Kommunen har få egna vägar som de måste skotta om vintern. Länsstyrelsen undrade hur kommunen ser på RSA:n som planeringsunderlag. Kommunen ser det som ett bra underlag för åtgärder för att stärka krisberedskapen och kommunens förmåga att hantera kriser.

Kommunen håller just nu på att installera reservkraft i kommunhuset. En kontinuitetsplanering av äldreården har påbörjats.

Planering

Länsstyrelsen informerade om att i den nya överenskommelsen är ett av målen att kommunen ska ta fram ett styrdokument för krishanteringsarbetet. MSB arbetar med att ta fram en vägledning för denna.

De två andra målen i överenskommelsen är att det skall finnas en övnings- och utbildningsplan för mandatperioden samt en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Kommunen har en övnings- och utbildningsplan som sträcker sig till och med 2014. Under det gångna året har både politiker och förtroendevalda utbildats och övats i ibland annat stabsmetodik rakelanvändande, table-topövning för krisledningsgrupp och nämnd.

Kommunen har antagit en plan för hur de ska hantera en extraordinär händelse. Alla verksamheter har inte en plan. Som kommunen ser det finns inte behovet i en liten kommun när verksamheterna i vissa delar går ihop. Alla verksamhetschefer har varit med i framtagandet av planen.

Geografiskt områdesansvar

Kommunen har inget krishanteringsråd. Däremot finns det ett brottförebyggande råd där många av de aktörer som kan tänkas ingå i ett krishanteringsråd är med. En POSOM-grupp finns. Mycket av kommunikationerna sköts som ofta i en mindre kommun genom personliga kontakter.

Inga av kommunens verksamheter har privatiserats. Kommunen anser sig ha en god bild över vilka andra samhällsviktiga verksamhet som finns inom kommunen.

Utbildning och övning

Se även svar under rubriken planering. Vad som avses med en övning i överenskommelsen diskuterades. Det finns olika nivåer på övningar, seminarier, diskussions etcetera. Det viktigaste med övningar är att de har ett tydligt syfte.

Rapportering

Kommunen har en anställd kommunikatör på 50 procent. Kommunen använder sig av Facebook som ger bra spridningsmöjligheter. Kontot användes intensivt under stormen Ivar.

Hur rapporteringen som kommunen skall skicka till Länsstyrelsen vid en kris skall se ut diskuterades. Säkerhetssamordnaren deltar i de samverkansmöten med övriga kommuner och blåljus i länet som är varje måndag. Dessa möten ses som väldigt positiva.

Som kommunen ser det så har de en förmåga att ge Länsstyrelsen en samlad rapport om risker och sårbarheter i kommunen och om de lokala krisberedskapsaktörernas förberedelser inför en extraordinär händelse.

Kommunen har Rakel och WIS för krishantering samt hemtjänsten, Individ och familjeomsorgen och Bygg och miljö har Rakel i sin verksamhet. Förhoppningsvis kommer även tekniska att införskaffa Rakel.

Höjd beredskap

Jämtlands räddningstjänstförbund sköter VMA, Viktigt Meddelande till Allmänheten. Krisledning inom kommunen har inte utbildats om kommunens uppgifter vid höjd beredskap.

Övrigt

Samverkan med Jämtlands räddningstjänstförbund diskuterades. Kommunen tycker att räddningstjänsten har blivit betydligt bättre i alla avseenden sedan sammanslagningen. Kommunen skulle vilja ha större påverkansmöjligheter på förbundets verksamhet och prioritering. Något samarbete avseende den förebyggande verksamheten finns inte i nuläget.

Stormen Ivar härjningar avhandlades. Ett av de större problemen efter stormen som kommunen såg var att det saknades prognoser när strömmen skulle kunna komma tillbaka till olika delar av kommunen. Detta försvårar planeringsarbetet och kan fördröja insatsbehov. Nätbolagen hade till en början sagt att det var möjligt att plocka fram adresser som var berörda av avbrottet. En sådan information skulle kunna hjälpa kommunen att finna åt och prioritera var det fanns personer i behov av hjälp. Tyvärr så tog elbolagen inte fram någon sådan information.

Vad ska kommunen med Länsstyrelsen till?

Kriskommunikationsfrågor diskuterades och kommunen ser gärna att Länsstyrelsen arbetar mer med den frågan. Att Länsstyrelsen driver utbildnings- och övningsprojektet ser kommunen som positivt. Regionalt samverkansforum är viktigt som samarbetspartner. Kommunen ser det också som positivt att Länsstyrelsen driver regionala frågor gentemot MSB.

RSK-utbildningar, liknande de som de har i Västernorrland, diskuterades. Se om det finns möjligheter att ha något liknande i Jämtland.

Alkohol- och tobakslagen

Tillsyn enligt alkohollagen (SFS 2010:1622) och tobakslagen (SFS 1993:581) i Ragunda kommun.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen riktar ånyo kritik för följande brist:

- » Ingen tillsyn inom området rökfria miljöer (skolgårdar) har bedrivits inom Ragunda kommun.

Länsstyrelsen bedömer att kommunstyrelsens sociala utskott i Ragunda kommun i övrigt följer lagstiftningen i de delar som granskats.

Kommunstyrelsens sociala utskott ska med anledning av ovanstående redovisa senast 2015-04-01 vilka åtgärder som vidtagits för att komma till rätta med den påtalade bristen.

Bakgrund till tillsynen

Länsstyrelsen i Jämtlands län har beslutat att under 2014 genomföra en verksamhetstillsyn med stöd av 9 kap. 1 § alkohollagen respektive 19 a § tobakslagen i Ragunda kommun. Länsstyrelsen genomförde även år 2012 en verksamhetstillsyn i kommunen enligt nämnda lagstiftningar, diarienummer 705-635-2012-3.

Verksamhetstillsynen har handlagts av Länsstyrelsen Västernorrland. Beslutet fattats av Länsstyrelsen Jämtlands län.

Länsstyrelsens handläggning

Tillsynsbesöket genomfördes den 9 december 2014 av tillsynshandläggare Jenny Långström, Länsstyrelsen Västernorrland och ANDT-samordnare Jessica Wiklund, Länsstyrelsen Jämtlands län.

Inför tillsynsbesöket skickade Länsstyrelsen ut en enkät med frågor om organisation, styrdokument och tillsyn. Tillsynen inleddes med aktgranskning av stadigvarande och tillfälliga tillstånd till allmänheten, samt tillsynsdokumentation avseende alkoholservering, folköls- och tobaksförsäljning.

Intervjuer genomfördes med kommunens alkoholhandläggare samt ordförande och tre ledamöter från kommunstyrelsens sociala utskott.

Ytterligare underlag för Länsstyrelsens beslut är socialnämndens tillsynsplan för 2014, delegationsordning för alkohollagen, kommunstyrelsens riktlinjer gällande serveringstillstånd samt uppgifter från kommunens hemsida.

Länsstyrelsen har kommunicerat underlaget för beslut till alkoholhandläggaren.

Redovisning av tillsynen

Organisation

Kommunstyrelsens sociala utskott i Ragunda kommun ansvarar för serveringstillstånd och dess tillsyn samt detaljhandel med folköl och tobak samt rökfria miljöer. I tjänstemannaorganisationen handläggs ärendena inom kansliavdelningen. Cirka 30 procent av handläggarens tjänst är avsatt för arbetet med alkohollagen och tobakslagen.

Tillsynsplan och övergripande styrdokument

Kommunens riktlinjer för alkoholservering antogs av Kommunstyrelsen 2012-03-20. Delegationsordning finns för alkohollagen. Kommunens drogpolitiska handlingsprogram upprättades 1993 och reviderades 1996.

Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen är upprättad 2012.

I tillsynsplanen gör kommunen en riskanalys och därmed frekvensen av tillsyn enligt följande:

- » Verksamheter med stadigvarande tillstånd, som restauranger, pizzerior och hotell, ska ske en gång vartannat år.
- » Verksamheter med stadigvarande tillstånd med nöjesinriktning, som danser och pubkvällar, ska ske årligen.
- » Tillfälliga arrangemang för allmänheten med nöjesinriktning, som festivaler, cruising, traktor-race och mässor, ska ske vid varje tillfälle.
- » Tillfälliga arrangemang för slutet sällskap, av typen årsfester, firmafester och jubileer, ska ske vid slumpvis valda arrangemang under året.

Inre tillsyn (vandelsprövning) ska genomföras två gånger per år på de tillståndshavare som innehar stadigvarande serveringstillstånd. Inre tillsyn innebär kontroll av bolagets/tillståndshavarens ekonomiska förhållanden.

Alkohol- och tobakshandläggarens arbetssituation

Tillsyn av tobak -och folkölsförsäljning genomförs av alkoholhandläggaren.

Tillsyn över kommunens restauranger med serveringstillstånd genomför alkoholhandläggaren tillsammans med politikerna i kommunstyrelsens sociala utskott.

Tillståndsprövning

Vid tiden för tillsynen fanns 13 stadigvarande tillstånd till allmänheten samt två stadigvarande serveringstillstånd till slutna sällskap. Under 2013 beviljades tio tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och fem serveringstillstånd till slutna sällskap.

Innan beslut fattas om tillstånd för stadigvarande tillstånd till allmänheten, samt tillfälligt tillstånd till allmänheten, skickar kommunen remisser till Polismyndigheten, kommunens miljöförvaltning, Räddningstjänsten, Kronofogden samt Skatteverket.

Tillsyn inom alkoholområdet

Tillsyn har under 2014 genomförts vid 13 serveringsställen. Vid samtliga tillsynsbesök skrivs ett sammanfattande protokoll om vad som framkommit vid tillsynen, en muntlig återkoppling sker direkt på serveringsstället. En kortfattad

rapport om kommunens uppfattning av tillsynsbesöket kommer framgent att skickas ut till tillståndshavaren. Ingen samordnad tillsyn enligt alkohollagen, tillsammans med andra myndigheter såsom Skatteverket, Räddningstjänsten eller Polismyndigheten, har genomförts under 2013 och 2014.

Länsstyrelsens aktgranskning vid tillståndsprövning

Kommunen begär in det underlag som gör att en bedömning kan göras i det enskilda fallet.

Utredningarna gällande både stadigvarande tillstånd till allmänheten och tillfälliga tillstånd till allmänheten genomförs på liknande sätt.

Ansvarsfull alkoholservering

Ragunda kommun har de senaste åren inte genomfört någon utbildning i *Ansvarsfull alkoholservering* i egen regi. Tillståndshavare eller serveringspersonal har under åren 2013 och 2014 medverkat vid utbildningarna i Östersunds kommun.

Tillsyn folköl och tobak

Det finns nio registrerade försäljningsställen för folköl samt tio försäljningsställen av tobak. Tillsyn av tobaks- och folkölsförsäljning genomförs vid samma tillfälle. Innan tillsynen informeras försäljningsställena att tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen kommer att genomföras under en angiven period. Tillsynen dokumenteras i ett tillsynsprotokoll och dokumenteras i verksamhetssystemet AlkT. Samtliga försäljningsställen har egenkontrollprogram för försäljning av folköl och tobaksvaror.

Ingen samverkan finns mellan kommunen och Polismyndigheten gällande tillsyn enligt tobakslagen.

Länsstyrelsens bedömning

Kommunens tillsynsarbete enligt alkohollagen och tobakslagen

Kommunen har i många delar en ambitiös tillsynsplan. Men Länsstyrelsen vill ändå poängtera vikten av en kontinuerlig tillsyn där tillståndshavare och försäljare av folköl och tobak bör få åtminstone ett tillsynsbesök årligen. En förutsättning för en effektiv tillsyn är ett strukturerat arbete med regelbundna tillsynsbesök i informations- och kontrollsyfte.

Länsstyrelsen ser positivt på den tillsynssamverkan som byggts upp mellan politiker och tjänstemän i samband med det yttre tillsynsarbetet. Detta ger politiken en bra inblick och underlag i rollen som beslutsfattare.

Kommunen ska enligt 9 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622) upprätta en tillsynsplan som ska ges in till Länsstyrelsen. Ragunda kommun har upprättat och sänt Länsstyrelsen denna. Dock framgår det inte under vilka år som tillsynsplanen avser, vilket bör framgå.

Ärendehandläggning

Handläggningen av de ärenden som Länsstyrelsen vid tillsynsbesöket granskade är tydliga i sin utformning och granskar de delar som lagstiftningen anger.

Delegationsordning enligt tobakslagen

Nedskrivna delegationsordningar fattas för tobaksområdet. En delegationsförteckning bör finnas där det framgår exempelvis vem som fattar beslut om omhändertagande av tobaksvaror vid tillsyn.

Rökfria miljöer (skolgårdar)

Kommunen har inte bedrivit någon tillsyn över rökfria miljöer (skolgårdar). Kommunen är enligt 19 a § 2. a) tobakslagen (1993:581) tillsynsmyndighet över förbudet mot rökning på skolgårdar och motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem. I tillsynsbeslutet enligt tobakslagen som meddelades 2012 var situationen densamma. Med anledning av detta kan kommunstyrelsens sociala utskott ånyo inte undgå kritik.

Naturvård

Sammanfattning av naturvårdsfrågor inom Ragunda kommun 2014.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömningar

I oktober 2013 fattades beslut om bildande av Snedmyrans naturreservat. Det nya reservatet ligger cirka 12 kilometer ostnordost om Hammarstrand, mellan Stormyrbodarna och Ångermanlandsgränsen. Snedmyran är samlingsnamnet på ett stort kalkbarrskogs- och rikkärrsområde. Området har stora botaniska värden knutna till skyddsvärd lövrik barrnaturskog, rikkärr och äldre näringsrik kalkbarrskog.

Skälen till att ge skogsmarken ett formellt skydd är främst av bevarandebiologiska skäl men även för att förhindra skogsbruk eller andra former av markexploatering. Naturreservatet ingår i det europeiska nätverket Natura 2000.

Länsstyrelsens ärenden i Ragunda kommun som berör skyddad natur är över åren få och har varit så även 2014. Exempel på sådana ärenden kan vara avverkningsanmälningar som berör Natura 2000, naturreservat eller värdefulla våtmarker samt strandskyddsdispenser inom Natura 2000. Ett speciellt ärende under 2014 var knutet till projektet *Ett levande dött fall* där projektören fick dispens från reservatsföreskrifterna för att kunna utföra ljud- och ljustester vid Döda fallet. Syftet med testerna är att genom ljud- och ljusprojicering i fallet hjälpa besökare att förstå vad som hände när Döda Fallet skapades.

Naturvårdsenheten har yttrat sig i ett antal ärenden som berör ledningar av olika slag. Anmälningar om att dra fiber förväntas öka och där kan många olika naturvärden beröras. Ett exempel är lokaler med generellt biotopskydd, till exempel diken i odlingslandskapet och alléer. Det är även vanligt att vilja dra ledningen i vatten och då kan det bli aktuellt med strandskyddsdispens eller annan prövning på grund av skyddad natur.

Länsstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland